

Ústav světových dějin

Posudek oponenta diplomové práce

Tomáš Bandžuch: Svobodné město Gdaňsk a zahraniční politika nacistického Německa, Praha 2015, 175 stran rkp. + přílohy

Tomáš Bandžuch se ve své diplomové práci rozhodl zabývat tématem, které v české historiografii prozatím nebylo zcela zpracované. Podle jeho vlastních slov se soustředil na „vývoj Svobodného města Gdaňska ve třicátých letech dvacátého století a role, jíž sehrávalo v německé a polské politice ve sledovaném období.“ Bandžuch se zcela logicky věnoval situaci v Gdaňsku již po první světové válce a upozorňuje na národnostní problémy, které výrazným způsobem jeho vývoj v meziválečném období determinovaly. Pochválit je možno zejména první kapitolu (zrození Svobodného města), v níž autor stručně a výstižně vylíčil situaci v Gdaňsku po roce 1918 a zasazuje ji do širšího mezinárodního kontextu.

K dalším částem práce již ale mám některé kritické připomínky. Bandžuch sice analyzuje budování správní struktury, politickou situaci a od třicátých let také nacifikaci v Gdaňsku, hlavní cíl – role Svobodného města v zahraniční politice nacistického Německa – ale nebyl zcela naplněn. Téměř polovinu práce zaujímá (až příliš podrobný) vývoj v Gdaňsku ještě před rokem 1933 a i v následujících šesti letech autor sleduje zejména vnitřní politiku města. Bez ní samozřejmě není možné dostatečně pochopit vztahy mezi přístavním městem a nacistickým Německem, ale v některých částech diplomová práce sklouzává spíše k detailnímu popisu jednotlivých událostí, zatímco mezinárodní aspekt ustupuje do pozadí. Lépe zpracované mohla být také například role Svobodného města v polsko-německých vztazích v období 1938–1939. Souhrnně lze tedy konstatovat, že práce se nakonec více věnuje vnitřnímu vývoji Gdaňsku než jeho roli v zahraniční politice nacistického Německa. Tento „odklon“ mohl být způsoben také tím, že autor nepracoval s archivními prameny a využíval pouze edice dokumentů, které obsahují jen vybrané dokumenty a autor tedy nemusel mít ke zpracování mezinárodního kontextu dostatečné množství materiálů.

Ústav světových dějin

Jak již bylo výše neznačeno, Bandžuch vycházel zejména z edic dokumentů, memoárů a sekundární literatury. Přestože vyžíval díla zahraničních autorů, kteří se tímto tématem dlouhodobě zabývají, některé jejich významnější práce ale bohužel pominul.¹ Další, drobnější, výtku směřuje ke způsobu zpracování diplomové práce. Autor někdy sklouzává k popularizačnímu stylu (str. 169–170), v práci se vyskytují menší stylistické chyby i překlepy ve jménech. Na straně 139 neuvádí v poznámce pod čarou zdroj u jednoho z citátů.

Přes tyto kritické připomínky je ale možno konstatovat, že Bandžuch předložil kvalitně zpracovanou diplomovou práci na téma, jež čeští historici zatím spíše přehlíželi, a to i přesto, že se jedná o problematiku, která v moderních evropských dějinách zaujímá důležité místo. Z tohoto důvodu je možné jeho text považovat v českém prostředí za přínosný. Bandžuch v něm prokázal schopnost historické analýzy a splnil všechny nároky kladené na tento typ závěrečné práce kladené. Z tohoto důvodu ji doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení „**velmi dobře**“.

V Praze, 18. 6. 2015

PhDr. Jan Koura, Ph.D.

¹ Jedná se například o: Marek Andrzejewski, *Opposition und Widerstand in Danzig, 1933 bis 1939*, Bonn 1994; Dieter Schenk, *Hitlers Mann in Danzig: Albert Foster und die NS-Verbrechen in Danzig-Westpreussen*, Bonn 2000; Christoph M. Kimmich, *The Free City: Danzig and German Foreign Policy 1919–1934*, New Haven 1968; Herbert S. Levine, *Hitler's Free City: A History of the Nazi Party in Danzig, 1925–39*, Chicago 1973.